

*Маслак О.І.
Квятковська Л.А.
Шийка М.І.*

ОСОБЛИВОСТІ БАНКІВСЬКОГО МОНІТОРИНГУ ПРИ ФОРМУВАННІ ТА ОЦІНЮВАННІ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ

Анотація. У статті визначено особливості банківського моніторингу у розрізі формування та оцінювання фінансової стійкості банків України, обґрунтовано важливість застосування моніторингу у формуванні ефективної управлінської політики, що потребує всебічного обґрунтування пріоритетних напрямів і шляхів проведення моніторингу банківських операцій для досягнення динамічного, збалансованого та стабільного функціонування банківської системи.

Ключові слова: банк, банківська система, банківський моніторинг, фінансова стійкість.

Вступ. Загальне соціально-економічне і політичне становище призвело до нестійкості фінансового ринку, що породило процес банкрутства банків. Ситуація ускладнюється тим, що зростаюча неспроможність банків здійснювати платежі, надавати довгострокові кредити для розвитку реального капіталу, негативно позначилась на платоспроможності підприємств і спровокувала подальший спад виробництва. Посилюються зазначені негативні тенденції впливом світової фінансової та внутрішньої економічної кризи, коли в умовах економічного спаду ризиковість діяльності банків суттєво підвищується, банківська система функціонує відособлено від виробничої та торговельної сфер і, таким чином, не виконує належного, з точки зору суспільного поділу праці, функціонального призначення і навантаження.

Замість того, щоб, згідно з законами ринкової економіки, намагатись оптимізувати господарські процеси, скорочувати терміни розрахунків та здешевлювати їх, збільшувати свої прибутки за рахунок розширення кола здійснюваних операцій і поліпшення обслуговування господарюючих суб'єктів і населення, банки зосередили свою увагу на спекулятивних та посередницьких операціях. Банківська діяльність завжди супроводжується ризиками, а гонитва за надприбутками значно посилює це явище і, разом з іншими чинниками, ускладнює процес забезпечення фінансової стабільності банків, про що свідчить сучасний, майже кризовий стан вітчизняної банківської системи.

Кожен банк реалізує стратегічні завдання своїх акціонерів шляхом розробки відповідної політики та програм залучення клієнтів: банк відображає у системі відносин між постачальниками та споживачами банківських послуг певні специфічні цільові установки акціонерів, які об'єктивно сформувалися у суспільстві, суб'єктивно визначилися в цільових завданнях власників і відтворилися у стратегічних програмах розвитку банків.

Постановка завдання. Управління фінансовою стійкістю комерційних банків передбачає об'єктивне визначення її поточного й бажаного стану, скоординоване управління фінансами банківської установи, вибір таких управлінських рішень, котрі сприяли б фінансовій стійкості. Це впорядковано та відображено у сформованому цілісному механізмі. Механізм управління фінансовою стійкістю не є статичним

утворенням, а постійно перебуває у динамічному розвитку. Необхідно враховувати конкретні економічні умови, в яких функціонує банк, і відповідно до змін в економічному середовищі вносити корективи до механізму управління фінансовою стійкістю. Результативність функціонування механізму управління фінансовою стійкістю банків залежить від ступеня впорядкованості його елементів, їх взаємодії та спрямованості щодо досягнення основної мети – забезпечення фінансової стійкості банку.

Аналізу, оцінці та шляхам забезпечення фінансової стійкості банків значну увагу приділили такі зарубіжні науковці як Е.Дж.Долан, Р.Дж.Кемпбелл, Р.Л.Міллер, П.С.Роуз, Дж.Ф.Сінкі, Дж.К.Ван Хорн. Проблема фінансової стійкості українських банків та напрямом їх поліпшення у контексті наслідків фінансово-економічної кризи присвячені праці багатьох вітчизняних вчених, зокрема: В.Кочеткова, Г.Крайчевої, В.Міщенко, С.Науменкової та багатьох інших. Проте для формування ефективної моделі контролю за діяльністю окремих груп банків ще недостатньо використовується окремий інструментарій структурно-функціонального аналізу банківської системи, яким є моніторинг банківської діяльності. Вагомий внесок у сфері дослідження моніторингових систем зроблено такими вченими та практиками, як В.К.Галіцин, І.І. Бушуєва, А.О. Морозов, В.С.Степашко, С.Б.Шапошник, Ю.Е.Хохлов, О.В.Мозенков, Є.Д.Павлюк, М.В.Пугачова, Н.Н.Шулькова.

Результати. Механізм управління фінансовою стійкістю охоплює, крім об'єкта управління, управлінські суб'єкти (зовнішні та внутрішні). Зокрема, зовнішні на макроекономічному рівні, що представлені законодавчими, фінансово-контрольними і державними органами регулювання, центральне місце серед яких належить Національному банку України. Також – внутрішні суб'єкти на мікроекономічному рівні, що представлені керівництвом комерційного банку та органами управління фінансовими ресурсами та ризиками.

Окрім використання методів, що застосовують суб'єкти управління фінансовою стійкістю банків, у даному механізмі значне місце належить інструментам управління. До даних інструментів слід віднести економічні й адміністративні, що застосовують органи банківського нагляду, регулювання та контролю для забезпечення фінансової стійкості банків. Важливе місце належить впливу грошово-кредитної політики центрального банку, встановлення економічних нормативів діяльності банків, вимог щодо створення страхових та резервних фондів, ліцензування банківської діяльності, аудиту, підвищення прозорості фінансової звітності банків, окрім цього, вживання відповідних заходів щодо реорганізації та реструктуризації проблемних банків. Формування ефективної управлінської політики у банківській діяльності потребує всебічного обґрунтування пріоритетних напрямів і шляхів проведення моніторингу банківських операцій для досягнення динамічного, збалансованого та стабільного функціонування банківської системи. Тому для стабільності функціонування банківської системи необхідні нові ефективні інструменти моніторингу. Більше того, моніторинг виступає як важлива складова при прийнятті рішень як стосовно банківської системи в цілому, так і в окремому банку.

В основу здійснення моніторингу банківської діяльності мають бути покладені конкретні методологічні принципи та здійснені відповідні заходи для радикального підвищення ефективності використання моніторингових систем та вдосконалення роботи працівників та управлінців, що здійснюють моніторинг.

Враховуючи особливості структури банківської системи, багатоаспектність діяльності банків, Н.Н. Шулькова визначає «банківський моніторинг» як систему заходів по здійсненню постійного спостереження за діяльністю комерційних банків, збору та систематизації даних про їх фінансовий стан для оцінки поточного стану справ

у банківській сфері і прогнозування її розвитку на перспективу» [9]. О.А. Кириченко та В.І. Міщенко доповнюють визначення та трактують «банківський моніторинг» як систему постійного спостереження за всіма контрольованими лімітами і нормативами, визначення розмірів і причин відхилення фактичних показників від нормативних, причин цих відхилень і прийняття управлінських рішень [1]. Л.О. Примостка, досліджуючи ризики, трактує моніторинг ризику як «процес функціонування регулярної незалежної системи оцінювання та контролю за ризиком з механізмом зворотного зв'язку» [8].

До ключових цілей існування системи фінансового моніторингу належать: збирання та акумуляція інформації, яка характеризує поточну динаміку розвитку економіки країни в розрізі актуального становища її банківського сектору; формування бази даних, яка відображає рівень фінансової стійкості окремих комерційних банків; професійний аналіз і прогнозування динаміки критеріїв фінансової стійкості банківської системи в цілому; всебічне дослідження системних ризиків сектору банківництва; ідентифікація та оцінка ступеня впливу ключових факторів, які становлять базис стабільного розвитку банківської системи; оцінка ефективності превентивних заходів, які проводяться в межах системи державного регулювання банківського сектору.

Моніторинг є обов'язковим елементом в тому числі і системи управління ризиками та повинен здійснюватись з метою забезпечення своєчасності відстеження рівнів та розмірів ризиків. В організаційному плані ця система охоплює: підрозділи банку, що проводять спостереження; сформовану інформаційно-аналітичну базу; методичні положення обробки зібраної інформації, методів оцінки валютних ризиків, прогнозу, механізму оперативного прийняття рішень стосовно оптимального впливу на ймовірні ризики для їх мінімізації або уникнення, відповідно до обраної валютної політики банку, що сприятиме покращенню фінансових результатів банківської установи.

Теоретичний аналіз наукових публікацій дозволив виявити, що регулярність у моніторингових дослідженнях становить основу системи. На трактуванні моніторингу як безперервному стеженні (нагляді за процесом чи об'єктами) та аналізі ґрунтуються і енциклопедичні визначення цього поняття.

Проблема застосування моніторингу у банківській діяльності полягає у недостатності методологічної бази для створення ефективних моніторингових систем. Отже, питання, пов'язані з упровадженням моніторингу у банківській діяльності, ще недостатньо вивчені. Але, оскільки моніторинг не може здійснюватися у всіх банках однаково, враховуючи специфіку їх функціонування, то можна говорити лише про напрямок створення можливої системи моніторингу, її загальні риси.

Правила внутрішнього фінансового моніторингу банку та програми здійснення фінансового моніторингу розробляються з урахуванням принципу збереження банківської таємниці та мають містити порядок обігу та забезпечення конфіденційності інформації щодо фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу. Питання банківської таємниці вже протягом кількох років широко обговорюється в наукових колах і досі залишається невирішеним. Під збереженням банківської таємниці з точки зору фінансового моніторингу мається на увазі необхідність забезпечення конфіденційності інформації про факт передавання відомостей про фінансову операцію клієнта уповноваженому органу, про внутрішні документи банку з питань здійснення фінансового моніторингу, про рахунки і внески клієнтів банку, про клієнтів і їх операції, а також інших відомостей згідно з законодавством (рис. 1).

Для ефективного функціонування системи моніторингу банківської діяльності, необхідно дотримуватися наступних принципів [5]:

1. Принцип наукового обґрунтування та актуалізації методик, що застосовуються в процесі моніторингу, тобто постійне вдосконалення методичної бази моніторингу.

2. Моніторинг стійкості банківської системи повинен проводитись як на рівні банківської системи в цілому, так і на регіональному рівні, враховуючи специфіку регіонів України.

3. Моніторинг повинен базуватися на принципі неперервності, тобто збір інформації повинен проводитися постійно, а не періодично.

4. Принцип співставності вихідних даних і результуючих показників моніторингу. Це означає, що вихідні дані, що складають інформаційну базу моніторингу, повинні бути співставні на різних проміжках часу.

5. Принцип доступності висновків і результатів моніторингу свідчить про необхідність розгляду і обговорення документально зафіксованих висновків моніторингу всіма зацікавленими користувачами інформації про банківську систему.

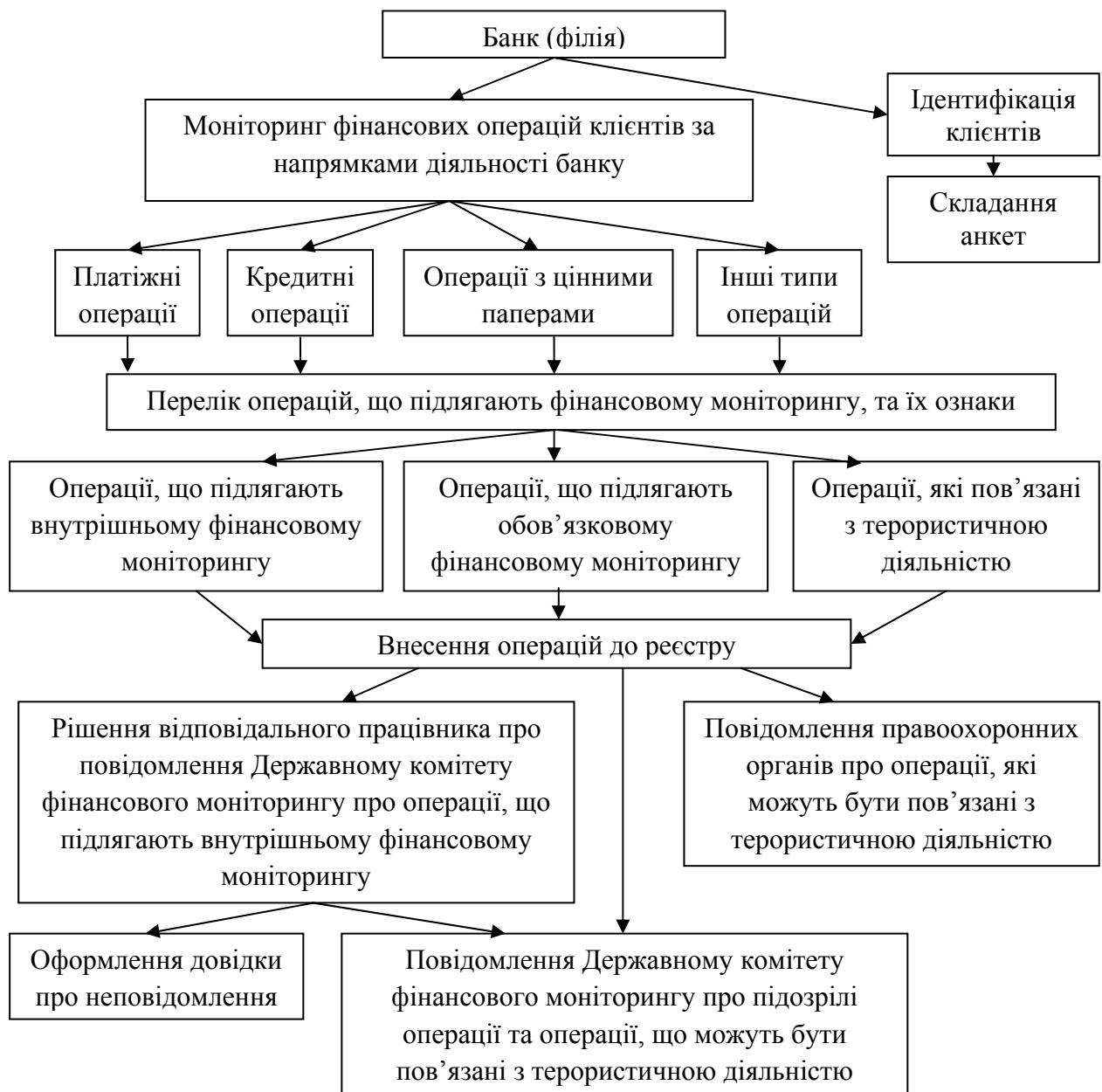

Рис. 1. Внутрішньобанківська система фінансового моніторингу

Стандартне відхилення показників, що входять в систему моніторингу, вимірює розсіювання величин. Чим більше стандартне відхилення, тим більша мінливість коефіцієнтів банківської діяльності і тим більший ризик банківської системи. Стандартне відхилення показників, що входять в систему моніторингу банківського сектору, визначається за формулою [2]:

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (k_i - \bar{k})^2}{n}}, \quad (1)$$

де - значення i -того коефіцієнта окремого банку, i К

n – кількість банків, що входять до системи моніторингу.

Коефіцієнт варіації – відносна величина, тому на розмір цього коефіцієнта не впливають абсолютні значення показника. Можлива наступна якісна градація значень коефіцієнта: до 10% - незначний ризик, 10-25% - середній, понад 25% - високий (суттєвий) ризик.

З метою оцінки ризику банківської діяльності використовувалися показники, коефіцієнти[4]:

а) коефіцієнти достатності капіталу: питома вага капіталу в пасивах (К1), коефіцієнт достатності капіталу (К2), співвідношення балансового капіталу до дохідних активів (К3), співвідношення суми проблемних кредитів до балансового капіталу (К4);

б) коефіцієнти якості активів: співвідношення дохідних до сукупних активів (А1), показник кредитної активності (А2), рівень сумнівної та простроченої заборгованості в кредитному портфелі (А3), коефіцієнт співвідношення дебіторської заборгованості до недохідних активів (А4), коефіцієнт співвідношення основних засобів до сукупних активів (А5);

в) коефіцієнти ефективності менеджменту: коефіцієнт використання зобов'язань (М1), питома вага вкладів громадян у зобов'язаннях (М2),

- коефіцієнт доступності банку до зовнішніх джерел фінансування (М3), коефіцієнт дієздатності банку (М4), показник співвідношення адміністративних витрат до сукупних активів (М5);

г) коефіцієнти ефективності: прибутковість активів (Е1), прибутковість капіталу (Е2), чиста процентна маржа (Е3);

д) коефіцієнти ліквідності: коефіцієнт миттєвої ліквідності (Л1), співвідношення високоліквідних активів до сукупних зобов'язань (Л2).

Стабільний фінансовий стан банку означає зростання основних позитивних параметрів (капіталу, активів, ліквідності, платоспроможності, прибутковості тощо) та зниження негативних параметрів (ризиковості, неякісних та неробочих активів, неврівноваженості між активами і пасивами за строками погашення та між активними і пасивними процентними ставками), що визначають рівень фінансової стійкості банку в межах загально визначеного доцільно можливого коридору (табл.1). Процес його забезпечення є безперервним, динамічним і зумовлює необхідність постійного регулювання діяльності банку, яке повинне бути адаптоване до реалій сучасного стану вітчизняної економіки та до умов, що постійно змінюються. При цьому слід зазначити, що надійність банківської системи залежить не від розмірів банків та їх кількості, а від їх стабільності [4]. .

Основні показники для розрахунку індикаторів
фінансової стабільності комерційного банку

Достатність капіталу	1. Регулятивний капітал до активів, зважених на ризик. 2. Регулятивний капітал 1-ого рівня до активів, зважених на ризик.
Якість активів	1. Кредити з порушенням умов контракту до загального обсягу кредитів. 2. Кредити з порушенням умов контракту за відрахуванням резервів до капіталу. 3. Розподіл кредитів за секторами до загального обсягу кредитів. 4. Сукупний обсяг кредитів до власних коштів.
Фактичний прибуток і прибутковість	1. Прибуток на активи (ROA). 2. Прибуток на капітал (ROE). 3. Процентний прибуток до валового доходу. 4. Непроцентні витрати до валового доходу.
Ліквідність	1. Ліквідні активи до загальних активів. 2. Ліквідні активи до короткострокових зобов'язань.
Чутливість до ринкового ризику	1. Дюрація активів. 2. Дюрація зобов'язань. 3. Чиста відкрита позиція в іноземних коштах до капіталу.

Залежність фінансової стабільності банку від внутрішніх та зовнішніх факторів зумовлює необхідність постійного системного регулювання банківської діяльності, оскільки лише за умови своєчасної об'єктивної оцінки ступеня їх впливу можна уникнути прийняття неправильних, неадекватних реальній ситуації управлінських рішень і запобігти погіршенню фінансового стану банків. Виконати це завдання можливо лише за умови раціонального поєднання державного впливу з механізмами саморегулювання в самому банку, які базуються не на інтуїції, а на науково обґрунтованих підходах, що досягається шляхом постійного моніторингу загальноекономічної ситуації, інвестиційного клімату, інфляційних процесів, процентної та валютної політики держави.

Аналіз сучасного стану банківської системи показав, що одним із найскладніших періодів у діяльності вітчизняних банків був 2009 р. – збитки сягли 28 млрд.грн. (доходи – 143,1 млрд. грн., витрати – 171, 1 млрд. грн.), тоді як прибутки 2008 р. дорівнювали приблизно 7,3 млрд.грн. Стабільно прибутковими протягом 2009 р. були Ощадбанк, Приватбанк та Укрсоцбанк. Перед українською системою постала ціла низка проблем, основними з яких є такі: низький рівень конкурентоспроможності банківського сектору; низька якість надання послуг за їх високої вартості; недостатній рівень капіталізації; незалежність Національного банку України. Вирішення зазначених проблем, що стримують розвиток банківського сектору України, забезпечить його стабільність та ефективне функціонування економіки загалом.

Подальше функціонування банківського сектора, перехід від екстенсивної до інтенсивної фази його розвитку неможливе без активізації зв'язків банківського і виробничого секторів економіки. Це взаємопов'язані процеси. Банки не можуть бути фінансово стійкими, якщо їхні клієнти перебувають у стані фінансової скрути [7].

Підтримання постійного балансу між потребами у ресурсах та можливостями їх придбання за принципом достатності (обсяг мобілізованих на грошово-кредитному ринку коштів має бути не меншим, але й не більшим, ніж потрібно для розміщення коштів у найприбутковіших операціях) – важлива умова забезпечення фінансової

стійкості банку. Оскільки система показників фінансової стійкості банку враховує різні аспекти його діяльності, дослідження їх змін необхідно проводити комплексно, за сукупним впливом на загальний фінансовий стан. Наприклад, подорожчання ресурсної бази одночасно впливає на стан прибутку через зростання витрат, на ліквідність через структурні перетворення системи зобов'язань, на підвищення ціни і якість активів. У разі значних змін вартості ресурсів такий банк отримує новий ринковий статус.

Одноточасні зміни показників усіх банків ускладнюють встановлення деяких формально зафіксованих граничних значень для градації рівня фінансової стійкості.

Прибутковість як елемент банківської стабільності залежить від співвідношення доходів і витрат [7]. Оцінювання прибутковості здійснюється за допомогою системи відповідних показників. Найпоширенішими показниками прибутковості банку є: прибутковість банківських активів (ROA); прибутковість акціонерного капіталу (ROE); процентна маржа (SPRED), ROA - це показник, що характеризує співвідношення чистого прибутку банку (прибутку після оподаткування) й активів банку. Він показує, скільки чистого прибутку дає одиниця активів банку. ROA - показник ефективності роботи менеджерів банку, він показує, як вони справляються із завданням отримання чистого прибутку з активів банківської установи. ROE - показник, що характеризує відношення чистого прибутку до акціонерного капіталу. Його значення особливо цікавить акціонерів банку, оскільки воно приблизно дорівнює розміру чистого прибутку, який отримуватимуть акціонери від інвестування свого капіталу, тобто рівню дивідендів. SPRED - показує, наскільки успішно банк виконує функцію посередника між вкладниками та позичальниками і наскільки гостра конкуренція на грошовому ринку, учасником якого є установа банку. Посилення конкуренції зумовлює скорочення різниці між доходами за активами та витратами за пасивами. Цей показник визначається за формулою: процентні доходи / дохідні активи - процентні витрати / платні пасиви.

Високий рівень прибутковості пов'язаний із високо ризиковими операціями, що впливає на зниження банківської ліквідності. Політика банку має полягати в тому, щоби досягти рівноваги (оптимального співвідношення) між ризиком та прибутком. Підвищення прибутковості банківських операцій, що не залежить від порушення вимог ліквідності, залежить від ретельного співвідношення граничних витрат за залученими коштами і доходів від кредитних та інвестиційних операцій. Можливе виникнення ситуації, коли банк ліквідний, проте неприбутковий, і навпаки, є ймовірність неліквідності банку, але прибутковості [7].

Проблему «ліквідності–прибутковості» можна розглядати з точки зору короткотермінової та довготермінової стратегії. Короткотермінова рівновага передбачає співвідношення між ліквідністю та прибутковістю, зокрема, чим вища є ліквідність, тим нижчі прибутковість та ризик. Довготермінова рівновага передбачає, що чим вища ліквідність, тим міцніший та стійкіший фінансовий стан банку.

Необхідно забезпечити гнучке управління ліквідністю, що передбачає підтримку такого співвідношення між активами і пасивами з різним ступенем ліквідності, за якого забезпечують рівень ліквідності, достатній для виконання банком своїх зобов'язань перед клієнтами без погіршення стану його прибутковості.

Аналізуючи рівень рентабельності, варто звернути увагу на джерела формування прибутку. Позитивна оцінка рівня прибутковості може бути отримана, якщо прибуток формують здебільшого за рахунок процентної маржі та непроцентних доходів. Негативний висновок щодо прибутковості банку може бути одержаний, коли прибуток отримано в основному від доходів за операціями з цінними паперами, від торговельних операцій із валютою, за непередбаченими доходами, а також у зв'язку з відтермінуванням сплати податків. При цьому особливу увагу слід звертати на

прибутковість активів від операцій (до сплати податків та формування резервів під активні операції), а також прибутковість активів після сплати податків.

Визначення фінансової стійкості банків є важливою складовою як для прийняття управлінських рішень у банківській діяльності, так і для підвищення довіри населення до банківського сектору. Тому важливо, щоб моніторинг задовольняв потреби як управлінців, так і клієнтів.

Для можливості ефективного управління банківською діяльністю необхідне дотримання вищевказаних принципів та створення єдиної системи регулювання та нагляду за діяльністю банків. Тому, крім традиційних підходів (дотримання економічних нормативів НБУ), варто застосовувати нові підходи щодо визначення стійкості банківської системи (застосування математико-статистичного апарату).

Проблеми у діяльності комерційних банків негативно впливають на їх фінансову стійкість, яка, крім того, може лише посилитися в умовах політичної та економічної нестабільності у країні.

В Україні органом, який здійснює контроль та проводить моніторинг діяльності комерційних банків, є Національний банк України як головний регулятор грошово-кредитної політики держави. Також варто чітко уявляти мету здійснюваного моніторингу банківської [3]. Перш за все, банківський моніторинг проводиться для визначення надійності та стабільності функціонування банківської системи. Система банківського нагляду, яку сформував НБУ, скоординована за вертикаллю, функціонує як єдиний механізм, складаючись із центрального апарату та територіальних управлінь Національного банку, і передбачає реєстрацію банку, ліцензування, економічний аналіз, контроль за дотриманням економічних нормативів, фінансовий моніторинг, інспектування й застосування санкцій за порушення правил діяльності, а також реорганізацію (злиття, приєднання, поділ, виділення, перетворення) банків. Дані заходи сприяють підвищенню рівня банківської безпеки та фінансової стійкості банків, забезпеченню конкурентних умов у банківській системі, що сприятиме відкритості банківського сектору для іноземних інвесторів, зменшенню рівня ризиковості й банкрутств.

Систему банківського нагляду представляє Генеральний департамент банківського нагляду, до якого належать:

- 1) управління стратегії, планування та координації;
- 2) управління економічного аналізу й звітності;
- 3) управління методології;
- 4) управління застосування заходів впливу.

Генеральному департаментові також підпорядковані: департамент реорганізації та ліквідації банків, департамент інспектування й моніторингу, департамент реєстрації та ліцензування.

Варто зауважити, що саме на етапі ліцензування закладають основи стабільного розвитку майбутнього банку. Для цього встановлюють вимоги до статутного капіталу, до власників, до якості керівного складу, щодо технічного оснащення, ретельно аналізують бізнес-плани.

В процесі діяльності банку здійснюють моніторинг та управління діяльністю банку згідно зі законодавчо-нормативними актами й інструкціями. Саме управління економічним аналізом та звітністю за специфікою діяльності найбільше наближено до аналізу, оцінки фінансового стану, прогнозування і регулювання фінансової стійкості банків, оскільки комплексно аналізує фінансовий стан кожного банку зокрема і банківську систему в цілому, визначає методику складання статистичної звітності, систематизує всі форми звітності, а також розробляє прогнози фінансового стану банківської системи, подає пропозиції щодо підвищення рівня фінансової стійкості

банків.

На даному етапі здійснюють дистанційний нагляд (безвізний, дистанційний моніторинг) та інспектування банків. Департамент інспектування та моніторингу банків виконує моніторинг оперативної діагностики і раннього реагування на можливе виникнення проблем у діяльності банків; їх попередження, що дає змогу органам нагляду вживати адекватних заходів ще до настання кризової ситуації в банку; порівняльний аналіз фінансового стану, ліквідності, платоспроможності, дотримання нормативів й інших показників за групами банків; підготовка аналітичних таблиць фінансового стану комерційних банків за звітний період та узагальнення результатів аналізу для інформування правління НБУ.

Висновки. Оцінку та регулювання фінансової стійкості комерційних банків здійснюють за допомогою комплексу прийомів та методик. Процес формування системи моніторингу банківської діяльності як ключової ланки управління ще знаходиться на стадії розвитку, потребує наукових досліджень і розробки практичних рекомендацій з врахуванням зарубіжного досвіду та особливостей національного ринку. Моніторинг як важливий інструмент управління посідає важливе місце у банківській діяльності. Він застосовується як на рівні банківської системи в цілому, так і на рівні кожного конкретного банку. Слід виділити напрямки оцінки фінансової стійкості комерційних банків та регулювання нею: по-перше, пряме (зовнішнє) регулювання й обов'язкова оцінка; по-друге, саморегулювання (внутрішнє регулювання) та самостійна (ініціативна) оцінка. Контроль полягає у перевірці відповідності отриманих результатів запланованим показникам, оптимальні значення яких сприяють підвищенню рівня фінансової стійкості комерційного банку. Для належного контролю за рівнем фінансової стійкості банків та ефективного управління останньою слід дотримуватися проходження всіх стадій контролю (попередній, поточний, наступний), із боку як органів нагляду, так, і комерційних банків. Ефективне функціонування розглянутого механізму управління фінансовою стійкістю комерційного банку, через узгодження управлінських рішень та досягнення певних пропорцій між усіма складовими компонентами, забезпечить досягнення стратегічних і тактичних фінансових цілей банку, сприятиме підвищенню рівня прибутковості, зниженню ризиків, контролю та підтриманню ліквідності й платоспроможності на достатньому рівні, що в кінцевому підсумку, безумовно, позитивно вплине на забезпечення фінансової стійкості комерційного банку. В перспективі, в рамках розвитку даної проблематики, було б доцільним визначити вплив внутрішній та зовнішніх факторів та фінансову стійкість та спрогнозувати подальший розвиток банку.

Література

1. Банківський менеджмент: Підручник / За ред. О.А. Кириченка, В.І. Міщенко. – К.: Знання, 2005.- 426с.
2. Гаряга Л. О. Місце моніторингу у банківській діяльності [Текст] / Л.О. Гаряга. // Актуальні проблеми економіки : Науковий економічний журнал. - 2007. - №5. - С. 153-165:
3. Дзюблюк О. В., Михайлюк Р. В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи : [монографія] / О. В. Дзюблюк, Р. В. Михайлюк. – 2009. – 316 с.
4. Ключко Л.А. Фінансова стабільність банків та її визначальні характеристики / Л.А. Ключко // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2009.- № 1.- С. 143-150.
5. Коваленко В.В. Методичні підходи до діагностики і моніторингу фінансової стійкості банківської системи //Актуальні проблеми економіки. — 2006. — №11(65). -

С. 15 — 17.

6. Кузнецова А.Я. Антикризовий аспект моніторингу стійкості банківського сектору України / А.Я. Кузнецова, В.О. Джулай // Фінанси України. – 2010. – N 5. – С. 86-98.

7. Міщенко В. Шляхи подолання фінансово-економічної кризи в Україні / В. Міщенко // Вісник Національного банку України. – 2009. – № 2. – С. 3-7..

8. Примостка Л.О. Аналіз банківської діяльності: сучасні концепції, методи та моделі: [монографія] / Л.О.Примостка — К.: КНЕУ, 2002. — 316 с.

9. Шулькова Н.Н. Банковский мониторинг и направления его проведения / Н.Н. Шулькова // Банковские услуги.- 2003.- №5.- С. 35-38.

Summary. The article outlines the features of bank monitoring in the context of development and assessment of financial stability of banks in Ukraine proved the importance of monitoring the formation of an effective management policy, which requires a comprehensive study priorities and ways of monitoring banking transactions to achieve dynamic, sustainable and stable functioning of the banking system.

Keywords: bank, banking, bank monitoring, and financial stability.

Стаття надійшла до редакції 18.04.2012